

# Čínska strategická kultúra

Richard Turcsányi

# Strategická kultúra v rámci IR

- Systémová úroveň
  - Charakter medzinárodného systému
- Štátna úroveň
  - **Strategická kultúra (vplyv myšlienok)**
  - Vplyv byrokratickej štruktúry (materiálne záujmy)
- Individuálna úroveň
  - Osobnosť vodcu

# Strategická kultúra: koncept

- Vznik: 1970s, nukleárne súperenie medzi USA a USSR
  - Snyder: supervelmoci sa riadia vlastnými vzorcami správania
  - Gray: politika USA nie je čitateľná pre iných aktérov
  - Booth: každá analýza je kultúrne podmienená
- Postupné rozširovanie na iné témy a iných štátnych a neštátnych aktérov
- Hlavné témy: odmietanie predpoklady unitárneho, racionálneho aktéra, primátu technológie a ekonomiky
- Definícia: súbor *semipermanentných* predstáv vyplývajúcich zo spoločných determinantov, ktorým bola určitá skupina ľudí vystavená a ktoré do určitej miery *ovplyvňujú* jej správanie

# Dve základné pojatia konceptu

## Gray

- Interpretatizmus
- Dodatočný zdroj pre *pochopenie* správania štátu
- Všeobecný kontext v ktorom sa tvoria rozhodnutia
- Koncept prispieva k našemu pochopeniu strategického rozhodovania aktérov, chovania a teória sa však nedá oddeliť a testovať
- Gray: Chovanie aktéra sa môže odlišovať od jeho dominantnej strategickkej kultúry
- Zdroje: viac dlhodobé, fundamentálne, kultúrne vzorce správania

## Johnston

- Pozitivismus
- *Vysvetlenie*, kauzálny vzťah, schopnosť testovať teórie v praxi
- Oddelenie teórie a chovania aktérov – možnosť falzifikácie
- Ak nie sme schopní overiť platnosť konceptu (teórie) v praxi, potom nemá zmysel
- Zdroj: nedávna historická skúsenosť

# Zdroje čínskej strategickej kultúry

- Charakter územia, rozloha, poloha, podnebie, počet obyvateľov
- História (sinocentrický systém, storočie poníženia, revolučná zahraničná politika...)
- Filozofia (konfucianizmus/daoizmus, legalizmus, maoizmus...)
- Kultúra, náboženstvo
- ...

# Johnston: *Realpolitik, parabellum*

- Teoreticky existujú dve školy čínskej strategickej kultúry (konfucianizmus v. Realpolitik), v skutočnosti bolo čínske strategické rozhodovanie ovplyvnené preferenciou konfliktov
- Hui: 1,4 konfliktu/rok v období 770 pnl – 1911
- Swaine-Tellis: priemerne 100 tisíc vojakov (v Európe zriedka nad 50 tisíc)

# Konfuciánska strategická kultúra

- Komplexný mix čínskej strategickkej kultúry – preferencia mierových riešení a inklinácii k obrannému realizmu
- Dominantný vplyv tradičnej konfuciánsko/daoistickej mierumilovnej filozofie
- Silný vplyv morality, normativity, benevolencie, zmyslu pre spravodlivosť, harmónie, rešpektu k jednotlivcom apod.

# Záver: dualita, kompromis, alebo chaos?

- 1. Dve samostatné tradície čínskej strategickej kultúry, ktoré sú v priamom rozpore
- 2. Nemožnosť určiť čo je čínska strategická kultúra/čokoľvek môže byť čínska strategická kultúra
- 3. Mierové preferencie v. silové riešenia (kult obrany), konfuciánska „spravodlivá vojna“